

Zet je politiek in voor lokaal mondiaal beleid

Een win voor je gemeente en de wereld

De verkiezingen staan voor de deur. De nieuwe bestuursploegen en gemeenteraden engageren zich om lokale uitdagingen en opportuniteiten duurzaam aan te pakken.

Gemeenten beroepen zich onder andere op de **Agenda 2030 voor Duurzame Ontwikkeling** van de Verenigde Naties. De agenda omvat 17 doelstellingen (SDG's) die streven naar sociale, ecologische en economische transitie waarvoor sterke publieke diensten en partnerschappen nodig zijn. We kunnen minstens 65% van de SDG's niet realiseren zonder de actieve bijdragen van lokale besturen.

De Agenda 2030 omvat 17 doelstellingen, georganiseerd volgens 5 Pijlers van duurzame ontwikkeling.

De SDG's zijn ondertussen stevig ingeburgerd bij de Vlaamse lokale besturen. Zo tekenden 118 gemeenten de VVSG SDG-engagementsverklaring en nam bijna 2 op de 3 lokale besturen de SDG's op in de Beleids- en Beheerscyclus 2020-2025.

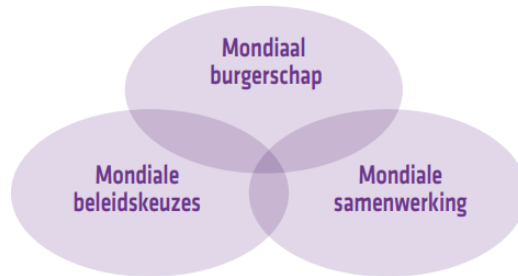
Een SDG-beleid is een beleid dat internationale solidariteit en rechtvaardigheid bevordert. Ook jouw gemeente opereert in een Europese en internationale context. Gedrag, beleid en gebeurtenissen elders in de wereld hebben invloed bij ons en omgekeerd. Lokale besturen zijn dan ook willens nillens betrokken partij in internationale thema's als asiel en migratie, klimaat en consumptie en productie.

De huidige federale en Vlaamse overheden benadrukken internationale solidariteit en de realisatie van de SDG's in hun regeerakkoorden en strategieën duurzame ontwikkeling, en erkennen lokale besturen als partner.

Veel gemeenten kiezen er bewust voor om tijd en middelen vrij te maken voor lokaal mondiaal beleid, ook gekend als Noord-Zuid beleid. Lokaal mondiaal beleid helpt ons een versnelling hoger te schakelen en zowel lokaal als globaal de SDG's te realiseren.

Benieuwd wat een lokaal mondiaal beleid jouw gemeente oplevert? Ben je een pleitbezorger voor internationale rechtvaardigheid? Met deze nota reiken we inspiratie aan om lokaal mondiaal beleid te beargumenteren en te vertalen in jouw beleidsdocumenten zoals partijprogramma's, bestuursakkoorden en het meerjarenplan.

7 redenen voor een lokaal mondiaal beleid

Lokaal mondiaal beleid (LMB) is een gemeentebreed beleid dat bijdraagt aan meer internationale rechtvaardigheid via mondiale beleidskeuzes (bv. duurzaam aankopen en ethisch bankieren), mondiaal burgerschap en mondiale samenwerking (bv. jumelages en subsidies aan ngo's en vierdepijlerorganisaties).¹

1. Concretiseer je SDG-engagement

Je engageren voor de SDG's en maatschappelijke verandering is ook kiezen voor lokaal mondiaal beleid. Duurzaam handelen is rekening houden met de draagkracht van onze aarde en met toekomstige generaties overal ter wereld.

2. Verhoog het welzijn van je burgers

Internationale solidariteit is cruciaal voor ons eigen belang. Een gelijkere wereld zorgt voor meer stabiliteit en veiligheid. Ze zorgt voor meer samenwerking, verkleint de negatieve gevolgen van globale uitdagingen zoals klimaatverandering, en reduceert de nood om je woonplaats of land te ontvluchten. Dit draagt bij aan de realisatie van de mensenrechten en verhoogt het welzijn van je burgers.²

Er is solidariteit en draagvlak voor lokaal mondiaal beleid. Zo vinden jongeren dat er meer moet gebeuren voor internationale klimaatrechtvaardigheid en is de meerderheid van de Belgen voorstander van veilige en legale migratiekanalen.^{3 4}

3. Stimuleer wereldburgerschap

Als lokaal bestuur ben je ideaal geplaatst om je inwoners bewust te maken van de impact van hun doen en laten op de rest van de wereld. Lokale mondiale acties en evenementen verruimen de horizon en helpen de vaak complexe beelden en verhalen van over de hele wereld te duiden die burgers elke dag bestoken.

LMB genereert maatschappelijke voordelen die moeilijk in geld uit te drukken zijn. Je stimuleert wereldburgerschap en daagt inwoners, bedrijven, scholen en verenigingen uit ook een steentje bij te dragen aan een solidaire samenleving.

4. Versterk je middenveld

In je gemeente engageren verschillende burgers en organisaties zich voor internationale solidariteit. Ze verdiepen je eigen inspanningen voor wereldburgerschap en internationale samenwerking. LMB draagt ook bij aan de professionalisering en effectievere projecten van dat middenveld.

Je lokaal mondiaal middenveld ondersteunen bevordert interactie tussen inwoners van verschillende achtergronden en culturen. Dat leidt tot meer empathie, begrip en tolerantie en zo tot een sterker sociaal weefsel en een meer inclusieve lokale samenleving.

¹ Zie VVSG publicatie '[Van Noord-Zuid naar Mondiaal: naar een Lokaal Mondiaal Beleid](#)' (2016).

² Diplomatie België (2023). [10 redenen waarom we aan ontwikkelingssamenwerking doen](#).

³ De Ambassade (2022). [Onderzoeksrapport Waddist: wat denken jongeren over het klimaat?](#)

⁴ [Barometer Internationale Solidariteit](#)

5. Verrijk je eigen beleid door internationale inspiratie

Door uitwisseling van goede praktijken over de grenzen heen vind je sneller oplossingen. Steeds meer steden en gemeenten zijn bijvoorbeeld actief in Europese netwerkorganisaties waar ze thematisch samenwerken, informatie en ervaringen uitwisselen en samen aan Europese belangenbehartiging doen.

6. Bespaar en benut bijkomende financiering

Lokale besturen die werken aan duurzaamheid en internationale rechtvaardigheid, kunnen veel realiseren met beperkte middelen. Voorbeelden:

- Hoewel de initiële kosten van duurzame producten en diensten hoger kunnen zijn, betalen ze zich na verloop van tijd vaak terug door lagere operationele kosten en een kleinere ecologische voetafdruk.
- Gemeenten actief in Europese en internationale netwerken kunnen samen met hun partners bijkomende financieringsbronnen aanboren, bv. vanuit de Europese Unie.
- Steeds meer financierende organisaties vragen indieners om aan te tonen hoe ze bijdragen aan duurzame ontwikkeling. Duurzaamheidsrapporten komen al vaak voor in de privésector.
- Internationale solidariteit brengt ook geld op. Voorkomen is goedkoper dan genezen. Zo zou elke dollar die we nu in vredesopbouw investeren 16 dollar besparen door dure toekomstige conflicten te voorkomen.⁵

7. Profileer je gemeente en versterk je imago

Dankzij een sterk SDG-beleid met inzet voort internationale rechtvaardigheid profileer je je als een duurzaam bestuur met een open blik op de wereld en maak je kans op onderscheidingen en prijzen.

Ook ethisch bankieren biedt lokale besturen concrete imagovoordelen. Het beperkt de blootstelling aan financiële en reputatierisico's die samenhangen met investeringen in sectoren met negatieve sociale en milieueffecten. Ethische banken geven bovendien vaak prioriteit aan lokale en gemeenschapsontwikkeling.

What's in it for me?

Kiezen voor lokaal mondiaal beleid komt niet alleen voort uit een morele verantwoordelijkheid. Ze levert lokaal ook heel wat voordelen op:

- Financiële winst, bv. lagere operationele kost duurzame aankopen en bijkomende budgetten aanboren door Europese netwerken
- Imago boosten, bv. via internationale prijzen, SDG-beleid en ethisch bankieren
- Eigen beleid verrijken via internationale uitwisseling
- Integratie- en inclusiebeleid versterken
- Middenveld en diaspora ondersteunen, bv. efficiëntie verhogen en professionalisering
- Duiding voor burgers bij vaak complexe beelden en verhalen van over de hele wereld die ons elke dag bestoken

⁵ Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) (2019). Development Co-operation Report 2019: A Fairer, Greener, Safer Tomorrow.

Beleidsvoorstellen

We doen een aantal suggesties van beleidsmaatregelen die je kan opnemen in bijvoorbeeld je lokale partijprogramma, bestuursakkoord of meerjarenplan. Het is geen exhaustieve lijst, maar voorbeelden die je kan aanpassen en aanvullen.

Denk zeker na over de lokale vertaalslag.

- Welke mondiale uitdagingen en opportuniteiten laten zich ook duidelijk voelen in onze gemeente, bijvoorbeeld op vlak van klimaat, inclusie en mensenrechten?
- Wat is de tendens bij burgers wat betreft duurzaam handelen en houding tegenover internationale solidariteit?
- Als er al een lokaal mondiaal beleid is: wat zijn de sterktes en zwaktes?
- Maken we gebruik van opportuniteiten op het Europese en internationale toneel?
- Welke actoren in de gemeente dragen actief bij aan internationale rechtvaardigheid? Hebben we met hen al verbinding? Wat zijn hun ervaringen?

Mondiale beleidskeuzes

- We **(her)ondertekenen de VVSG SDG-engagementsverklaring**. Daarmee toont ons bestuur haar bereidheid om lokaal bij te dragen aan oplossingen voor globale uitdagingen, steeds met aandacht voor mens en natuur.
- We gebruiken de **Agenda 2030 als inspiratiekader voor het nieuwe meerjarenplan**. Het is een duidelijk omschreven duurzaamheidskader dat een gemeenschappelijke taal biedt. Lokale besturen zijn essentieel om de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's) te realiseren en alle 17 SDG's raken aan de bevoegdheden van lokale besturen.

SDG's als beleidskader? Er zijn ook veel voorbeelden uit de niet-gouvernementele sector. De Vlaamse bedrijven **ELEP**, **Fruit At Work**, **DNS Belgium** en **LRM** zijn de eerste vier SDG-Ambassadors in de wereld. SDG-Ambassador is een certificaat van de Verenigde Naties. Hun duurzaamheidsstrategieën waken ook over sociale, ecologische en internationale rechtvaardigheid. Bijvoorbeeld klimaat-neutraliteit, eerlijke handel en digitale inclusie.

- We voorzien voldoende **personeel en budget** voor lokaal mondiaal beleid.
- We onderzoeken de mogelijkheden van **intergemeentelijke samenwerking** voor een sterker lokaal mondiaal beleid. Zo kunnen we meer expertise ontwikkelen, de kosten en de werklast delen, meer aanspraak maken op subsidies, en een grotere doelgroep bereiken.
- We kiezen voor **duurzaam aankopen**. Wanneer we duurzaamheidscriteria systematisch in bestekken opnemen, beïnvloeden we de productieketen om tot een duurzame en eerlijke handel te komen.

Mondiaal burgerschap

- Lokaal mondiaal beleid maken we niet alleen. Er zijn al burgers en organisaties in onze gemeente die zich inzetten voor internationale rechtvaardigheid en een inclusieve, duurzame samenleving. We hebben er alle baat bij met hen samen te werken. We streven dan ook naar maximale **complementariteit met de werking en aanbod van middenveldorganisaties en actoren op eigen bodem**. We brengen in kaart welke actoren actief zijn en welke initiatieven zij al ondernemen. Waar kunnen we ze

ondersteunen? Wat ontbreekt? We ondernemen ook gericht actie om nieuwe doelgroepen sterker te betrekken in ons lokaal mondiaal beleid.

- We gebruiken de **kansen binnen verschillende diensten om aan mondiaal burgerschap** te werken. Voorbeelden: Via culturele activiteiten brengen we mondiale thema's op een laagdrempelige manier aan bod. We kunnen het thema duurzame ontwikkeling integreren in jeugdactiviteiten. We nemen de SDG's op in verschillende gemeentelijke subsidiereglementen. We maken lokale ondernemingen warm om een SDG-scan te doen. Waarom geen duurzame geschenken voorzien voor pasgeborenen en nieuwkomers, bijvoorbeeld van eerlijke en/of lokale handel.

Mondiale samenwerking

- We herzien onze **subsidiereglementen voor lokaal mondiaal beleid** en zoeken een evenwichtige verdeling tussen werking in de eigen gemeente, werking in partnerlanden, en humanitaire hulp en noodhulp. We bekijken de mogelijkheden om mondiaal burgerschap sterker te stimuleren via onze subsidiereglementen.
- We nemen deel aan **Europese en internationale netwerken**. We wisselen uit met gemeenten uit het buitenland. Zo versterken we ons eigen beleid en delen we onze goede praktijken. We zoeken samen naar opportuniteiten om bijkomende financieringsbronnen aan te boren.
- We zetten actief in op **mensenrechten**. Voorbeelden: We sluiten ons aan bij de campagne '10, 100, 1000 steden en regio's voor mensenrechten tegen 2030' (net zoals Leuven en Mechelen). In ons aankoopbeleid nemen we een clausule die vraagt aan leveranciers om de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens en het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens te respecteren.
- We willen als gemeentebestuur een **actievere rol opnemen in mondiale samenwerking**. We vertrekken hierbij vanuit het DNA van onze gemeente. Voorbeelden: Op basis van de eigenheid van onze gemeente of sleutelprojecten in ons nieuw meerjarenplan, zoeken we naar internationale projecten die we kunnen ondersteunen. We werken meer samen met ngo's of viedepijlerorganisaties om uitwisseling en inleefreizen te organiseren voor onze burgers. We zetten een stedenband op (of als deze al bestaat: we zetten onze stedenband verder).

Geprikkeld?

Bekijk de [inspiratiegids lokaal mondiaal beleid in de Beleids- en Beheerscyclus](#) voor meer beleidsvoorstellen en praktijkvoorbeelden.

Bekijk ook de omgevingsanalyse, administratieve inspiratienota en huidig meerjarenplan van je gemeente.